

Stanje prehranske politike v Sloveniji

Indeks politike NOURISHING

Ta pregled države predstavlja podrobne rezultate **indeksa politike NOURISHING** [1] za Slovenijo. Poudarja prednosti in slabosti zasnove državnih vladnih politik na področju prehrane. Ta pregled dopolnjuje rezultate indeksa politik s poglobljenim pregledom kakovosti oblikovanja politik v vsaki državi. Celotni rezultati indeksa politike so opisani v povzetku politike NOURISHING, ki Slovenijo primerja z 29 drugimi evropskimi državami.

Glavna sporočila

- 1 Slovenija izvaja ukrepe politike na devetih od desetih področjih okvira NOURISHING. Eno področje politike, označevanje hranil (N1), je prejelo dobro oceno. Oceno zmerno so prejela tri področja politike: omejitev ali odstranitev določenih hranil iz živilskih izdelkov (I1), prehranski standardi v šolah in na drugih določenih lokacijah (O) ter krepitev javne ozaveščenosti o zdravem prehranjevanju (I2).
- 2 Pomanjkanje omejitev pri nujenju s sladkorjem sladkanih pijač v šolah in pomanjkljiva pravila o dostopnosti nezdrave hrane v neposredni bližini šol so vplivala na sicer dobro zasnovane standarde za šolsko prehrano in hrano na lokacijah zunaj šol (O). Vrzeli in slabosti so se pokazale pri prehranskih nasvetih in svetovanju v zdravstvenem varstvu (N2) ter krepitvi izobraževanja o prehrani in veščinah v zvezi z njo (G). Ti področji sta prejeli oceno zadostno.
- 3 Treba bi bilo sprejeti prednostne ukrepe za uporabo finančnih spodbud za povečanje razpoložljivosti in cenovne dostopnosti zdrave hrane (U) ter za izboljšanje okvira maloprodaje hrane in gostinskih storitev (S). Določiti bi bilo treba nadaljnje korake za izvajanje več ukrepov politike znotraj dveh področij, ki sta prejeli oceno slabo: izboljšati trženje hrane in oglaševanje mladim (R) ter uporabiti ukrepe v dobavni verigi, kot so standardi za javno naročanje, za zagotovitev skladnosti med prehranskimi sistemi in zdravjem (H).

Pregled stanja politik

	NOBENA POLITIKA NI BILA OPREDELJENA	SLABO	ZADOSTNO	ZMERNO	DOBRO	ODLIČNO
N	Standardi za označevanje hranilne vrednosti in predpisi o uporabi trditve in domnevnih trditve na živilih				DOBRO	
O	Nudenje zdrave hrane in določanje standardov v javnih ustanovah in drugih določenih okoljih			ZMERNO		
U	Uporaba ekonomskih orodij za obravnavo cenovne dostopnosti hrane in spodbud za nakup		ZADOSTNO			
R	Omejitev oglaševanja hrane in drugih oblik komercialne promocije	SLABO				
I	Izboljšanje prehranske kakovosti celotne preskrbe s hrano			ZMERNO		
S	Določitev pobud in pravil za ustvarjanje zdravega okvira maloprodaje hrane in gostinskih storitev				NOBENA POLITIKA NI BILA OPREDELJENA	
H	Koriščenje dobavne verige in ukrepov med sektorji za zagotovitev skladnosti z zdravjem	SLABO				
I	Obveščanje ljudi o hrani in prehrani skozi ozaveščanje javnosti			ZMERNO		
N	Prehranski nasveti in svetovanje v zdravstvenem varstvu		ZADOSTNO			
G	Izvajanje izobraževanj o prehrani in veščinah v zvezi z njo		ZADOSTNO			

Ta pregled temelji samo na politikah na državni ravni. Ta projekt ne zajema politik, ki so jih izdale deželne, regionalne ali lokalne oblasti.

Metode

Metode indeksa politike NOURISHING so izčrpno pojasnjene v pripadajočem **povzetku politike**. Na kratko, indeks politike združuje vrednosti za a) obstoj politike in b) zasnovo politike za 41 meril.

Merila se uporabljajo za politike v **podatkovni zbirki NOURISHING** [2], ki je bila zbrana z obsežnim pregledom v 30 evropskih državah, vključno s Slovenijo.

OKVIR: Nabor celovitih ukrepov politike na 3 področjih:

PREHRAMBENA OKOLJA

PREHRAMBENI SISTEM

KOMUNIKACIJA O SPREMEMBI VEDENJA

PODATKOVNA ZBIRKA:

Knjižnica politik, povezanih s prehrano in prehranjevanjem

N O U R I S H I N G

INDEKS POLITIK: Primerja rezultate držav in področij politike, pridobljene z orodjem za primerjalno analizo

ORODJE ZA PRIMERJALNO ANALIZO: Ocenjuje kakovost oblikovanja politike na podlagi postavljenih meril

Orodja politike, ki se uporabljajo za izdelavo rezultatov indeksa politik

Razčlenitev rezultatov indeksa politike

(Vse podrobnosti o merilih oblikovanja politike so na voljo v [povzetku politike](#))

	Nobena politika ni bila opredeljena		Izpolnjuje do 75 % zasnove politike
	Izpolnjuje do 25 % zasnove politike		Izpolnjuje do 99 % zasnove politike
	Izpolnjuje do 50 % zasnove politike		Izpolnjuje vse zelene standarde

	Navedba hranil na zadnji strani embalaže			Načrtovanje omejitev v zvezi s ponudbo hrane v gostinskih obratih v okolici šol	
	Oznake na sprednji strani embalaže			Načrtovanje omejitev v zvezi s ponudbo hrane v gostinskih obratih	
	Opozorilne nalepke			Pobude za povečanje razpoložljivosti bolj zdrave hrane v trgovinah in gostinskih obratih	
	Predpisi o navedbah hranilnih snovi			Ukrepi za podporo pridelovalcem hrane, da bi v dobavni verigi povečali količino zdrave hrane in zmanjšali količino nezdrave hrane	
	Predpisi o zdravstvenih trditvah			Ukrepi za podporo proizvajalcem hrane, da bi v dobavni verigi povečali količino zdrave hrane in zmanjšali količino nezdrave hrane	
	V šolah je na voljo hrana in pijača in omejuje se nezdrava hrana			Ukrepi za podporo prodajalcem hrane, da bi v dobavni verigi povečali količino zdrave hrane in zmanjšali količino nezdrave hrane	
	Ukrepi glede nudenja s sladkorjem sladkanih pijač v šolah			Strukture upravljanja za sodelovanje med sektorji/deležniki	
	Pobude za prehranjevanje s sadjem in zelenjavo v šolah			Prehranski standardi za javno naročanje	
	Hrana in pijača sta na voljo v neposredni bližini šol			Podpora urbanemu kmetijstvu v zdravstvenih politikah in politikah načrtovanja	
	Nezdrava hrana na lokacijah zunaj šole			Skupnostna pridelava hrane	
	Z zdravjem povezani davki ali pristojbine na hrano			Razvoj dietetičnih smernic, ki temeljijo na prehrani, in obveščanje o njih	
	Z dohodkom povezane subvencije ali pobude za povečanje cenovne dostopnosti in splošne dostopnosti zdrave hrane			Ozaveščanje javnosti, kampanje v sredstvih javnega obveščanja in informacijske kampanje ter socialno trženje na temo zdrave prehrane	
	Ciljno usmerjene subvencije ali pobude za povečanje cenovne dostopnosti in splošne dostopnosti zdrave hrane			Prehranski nasveti in svetovanje v primarnem zdravstvenem varstvu	
	Trženje mladim skozi oglaševanje			Prehranski nasveti in svetovanje v šolskem zdravstvenem okolju	
	Neposredno trženje mladim			Izobraževanje o prehrani v učnih načrtih	
	Trženje skozi sponzorstvo mladim		Usposabljanje za pedagoške delavce		
	Trženje mladim z ukrepi na prodajnih mestih		Usposabljanje za zdravstvene delavce		
	Trženje mladim s promocijskim prikazovanjem izdelkov in znamčenjem		Kuharske veščine		
	Trženje mladim prek oblikovanja izdelkov in embalaže		Šolsko usposabljanje za pridelavo hrane		
	Trženje v šolah ali njihovi okolici		Usposabljanje za gostince		
	Omejitev ali odstranitev določenih hranil iz živilskih izdelkov				

Opomba: Politična pokrajina v vsaki državi se spreminja skozi čas. Te ugotovitve odražajo stanje našega poznavanja v maju 2023. Če si hočete ogledati najnovejše rezultate in dodatne tehnične informacije o indeksih politik, obiščite naše spletno mesto:

wcrf.org/our-policy-work

Za povratne informacije ali predlagane posodobitve pošljite e-pošto na naslov policy@wcrf.org. Več informacij o projektu CO-CREATE najdete na co-create.eu

[1] Indeks politike: wcrf.org/nutrition-policy-index

[2] Podatkovna zbirka politike: policydatabase.wcrf.org